

Technika ochrany prostredia 2012

Odpadové hospodárstvo ako obnoviteľný zdroj surovín a energie. To bolo tohtoročným mottom 18. medzinárodnej konferencie Technika ochrany prírody – TOP 2012. O problematike odpadu diskutovali koncom júna na konferencii v Častej – Papierničke minister životného prostredia Peter Žiga spoločne so zástupcami priemyslu a akademickej obce. Minister vyzval účastníkov, aby pri výmene poznatkov úzko spolupracovali štátna správa s priemyselnou sférou aj akademickou obcou. Účastníci sa oboznámili so zámermi ministerstva v oblasti tvorby legislatívnych a strategických dokumentov pre odpadové hospodárstvo. Okrem Programu predchádzania vzniku odpadov treba v prvom rade prijať kvalitný zákon o odpadoch, ktorým by sa Slovensko dokázalo priblížiť k vyspelým environmentálne zmýšľajúcim európskym a svetovým lídrom.

Na konferencii sa už tradične udelili ocenenia. Víťazmi sa stali: Juraj Plesník – STERED – nový konštrukčný zvukovo a tepelnoizolačný materiál; Matúš Gajdoš, Michal Varchola – Technológia spracovania organických odpadov v prostredí superkritickej vody; Roman Augustín s prácou Technológia skládkového plynu v regionálnej energetickej koncepcii (Fakulta environmentálnej a výrobnéj techniky TU vo Zvolene).

Konferencia sa konala rok po veľkej povodni v Malých Karpatoch, ktorá výrazne postihla obec Píla. Pri tejto príležitosti prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD., dekan Strojníckej fakulty STU a predseda medzinárodného programového výboru konferencie odovzdal symbolicky zástupkyni ZMOS Viere Krakovskej prvé metre protipovodňovej zátarasy, ktorú vyvinuli a skonštruovali odborníci zo SvF STU.

Stretnutie ministra životného prostredia so zástupcami priemyslu, štátnej správy a akademickej obce

Zo starého pňa nový domov

Staré pne sú častokrát vnímané ako nežiaduce pozostatky nedokonalej či neodbornej práce pilčíkov. Avšak zamyslel sa niekto z kritikov, či nemôžu byť aj tieto „pozostatky“ kedysi majestátnych, okolie krásliacich čiastočiek plúc Zeme tiež niečím užitočné? Verte mi, že môžu. Môžu vytvoriť domov pre vzácneho malého „veľkého“

Nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis*)

tvora – nosorožteka obyčajného (*Oryctes nasicornis*). Každé stretnutie s ním v prírode bolo pre mňa veľkým zážitkom. Nebolo to však často. Iba z počutia som vedel, že vo väčšom počte sa dokáže vyskytovať v starých pilinách na skládkach drevárskych podnikov. Aké bolo moje prekvapenie, keď som zistil, že sa môže bežne nachádzať aj priamo v centrách miest a obcí okolia Nitry v rozkladajúcich sa pňoch prevažne topoľov a pagaštanov. Dôkazom toho, že tento malý krásavec je vzácny, je jeho zaradenie medzi chránené druhy národného významu vo vyhláske MŽP SR č. 24/2003 Z. z. so spoločenskou hodnotou až 165,97 eur. Avšak tak, ako aj mnohé iné druhy hmyzu, ani nosorožteka nezachráni vysoká spoločenská hodnota, ani časté neopodstatnené prenasledovanie entomológov, ale iba dôsledná ochrana jeho biotopu – domova. Obraciame sa preto na primátorov, starostov obcí a všetkých, ktorí môžu zabrániť odstraňovaniu starých pňov z centra miest a obcí alebo aj zo svojho okolia, aby dôsledne zvažovali nutnosť ich odstránenia. Odmenu nám bude možnosť pozorovať tieto veľké druhy z ríše hmyzu Slovenska počas leta priamo v ich domovoch.

Ing. Svätopluk Čepelák

SAŽP na Agrokomplexe

Jednou z viac ako 450 vystavujúcich firiem a organizácií na 39. ročníku medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstavy Agrokomplex v Nitre v auguste 2012 bola aj Slovenská agentúra životného prostredia. V infostánku SAŽP sa návštevníci oboznámili so súťažou Dedina roka, realizovanou v rámci Programu obnovy dediny. Zaujala najmä panelová výstava 6. ročníka súťaže Dedina roka 2011, ktorá predstavila ocenené obce v národnej súťaži. Pre deti bola pripravená aktivita Nakresli svoju dedinu. Prezentovala sa aj široká škála programov praktickej mimoškolskej environmentálnej výchovy vrátane publikačnej činnosti. Návštevníci výstavy mali príležitosť si preveriť prostredníctvom enviorkvízu svoje vedomosti. Po úspešnom absolvovaní získali praktické ceny využiteľné na zvýšenie environmentálneho povedomia.

Na výstave mali zastúpenie aj Regionálne environmentálne poradenské a informačné strediská (REPIS). Širokej verejnosti poskytli informácie o štrukturálnych fondoch, o možnostiach Operačného programu Životné prostredie (OPŽP), o plánovaných výzvach, ako aj o pripravovaných podujatiach a možnostiach konzultovať konkrétne projektové zábery v kanceláriách REPIS. Najväčší záujem bol o operačný cieľ 3.1 a 3.2, najmä o využitie obnoviteľných zdrojov energie ap. Veľký záujem bol aj o informácie z prioritnej osi 4 Odpadové hospodárstvo.

Prečo chodia medvede do blízkosti ľudských sídiel?

Medvede sú zvedavé a dosť rýchlo zvyknú využívať nové zdroje potravy, ktoré sú k dispozícii. Ich čuch je lepší ako psov, dovedie ich aj z veľkej vzdialenosti k potrave. Kukurica a ovocné sady sú pre ne veľkým lákadlom. V Kanade a na Aljaške majú síce tisíce kilometrov štvorcových divočiny, ale keď tam postavia napríklad ropovod s prečerpávacou stanicou, tak si medvede prídu prezrieť nový objekt aj s nájomníkmi. Aj na Slovensku hľadajú potravu v blízkosti obydli. Ak ľahko získajú potravu alebo odpady z hotela či chaty, postupne sa naučia prekonať plachosť pred ľuďmi a vracajú sa na to miesto. Vôňa popadaného a prezreté ovocie môže prilákať

medvede z niekoľkokilometrovej vzdialenosti. Ak sa chceme vyhnúť problémom s medvedmi, je treba uložiť potraviny aj odpady tak, aby sa k nim medveď nedostala. Veľa ľudí by však radšej nechalo medveďa odstreliť. Tým sa situácia ale nerieši, lebo ak aj naďalej nechávajú kontajnery na odpady otvorené na okraji lesa, môže tam prísť ďalší medveď. Sú medvede na Slovensku premožené? Ako sa máme zachovať, ak sa stretne s medvedom? Odpovede na tieto otázky, bezpečnostné rady, ale hlavne, ako predchádzať problémom a iné zaujímavosti zo života týchto našich najväčších šeliem nájdete na www.medvede.sk a www.slovakwildlife.org.